

Reinheid

Corruptie. De ingrijpend herziene Handreiking 1137 over 'Corruptie en de werkzaamheden van de accountant' ligt ter consultatie. Als ik mijn hooggeschoolde vrienden vertel dat ik betrokken was bij het herschrijven, denken zij steevast dat het over corrupte accountantskantoren gaat. Maar nee, de bedoeling is juist dat alle accountants - dus niet alleen controlerend accountants - een fijnere neus krijgen voor mogelijke corruptie en weten wat zij moeten doen bij aanwijzingen voor met name omkoping, kick backs en faciliterende betalingen. Nederland is veel corrupter dan ik dacht, zo is mij gebleken toen ik mij er echt in ging verdiepen.

De gedachte van corruptie bij accountantskantoren lijkt absurd. De vorige tuchtrechtcolumn ging over integriteit en het opmerkelijk grote aantal accountants dat zelf fraudeerde. Toen de column verscheen, moest de examenfraude bij KPMG nog naar buiten komen.

Het nieuwe PE-stelsel gaat uit van vertrouwen (zie *Accountant 2022/4, pagina 73*). Is de vertrouwenspersoon van het maatschappelijk verkeer dat vertrouwen waard, of is controle beter? De schaal waarop is gesjoemeld met PE-examens is verontrustend. Dat de president-commissaris van het kantoor uit "reinheid" opstapte, zegt ook wel iets. De term geeft in ieder geval aan dat het beroep moet tonen over zelfreinigend vermogen te beschikken.

Een klacht van de NBA tegen betrapte regelovertreeders ligt voor de hand. Er zijn in de loop der jaren ruim tweehonderd PE-klachten ingediend voor minder zware vergrijpen. In dit geval gaat het om schendingen van zowel het integriteitsbeginsel als het beginsel van professionaliteit. Dat laatste omdat de betrokken accountants ook het beroep in diskrediet brachten.

'Toedekken is niet minder laakbaar dan de antwoorden zelf gebruiken.'

Toedekken

Moet je accountants sparen als zij de antwoorden op de examenvragen wel hebben ontvangen, maar niet hebben gebruikt? In mijn optiek hebben zij - op één accountant na - de NOCLAR niet nageleefd door de overtreding van de regels niet te melden. Toedekken is niet minder laakbaar dan de antwoorden zelf gebruiken.

Ruim vijfhonderd zaken erbij betekent een flinke werklust voor de Accountantskamer. In 2014, 2015, 2016, 2020 en 2022 ontving de kamer 46, 27, 24, 67 respectievelijk 47 PE-klachten. Kan de tuchtrechter zo'n PE-tsunami wel aan? Waarschijnlijk wel. Het aantal niet-PE-klachten daalde van plusminus 175 in 2014, 2016 en 2019 naar plusminus honderd vanaf 2020. Opvallend genoeg verminderde het aantal tuchtklachten tegen advocaten, notarissen en medici ook. De Accountantskamer maakt zich daarom op om de vaste formatie in te krimpen en het aantal zittingen per jaar terug te brengen tot veertig. Als er inderdaad een golf aan PE-klachten aankomt, moet de formatie juist worden uitgebreid.

Een tweede meevaller is dat de behandeling van PE-zaken weinig tijd in beslag neemt. Meestal komen de boosdoeners niet opdagen. Volgens voorzitter Sandra Schreuder kan de Accountantskamer daarom zo'n veertig PE-zaken per zitting afdoen. Voor ruim vijfhonderd PE-klachten heb je dus dertien zittingen extra nodig. Met wat extra (flexibel) personeel moeten 53 zittingen per jaar te doen zijn. Als bij andere kantoren evenveel is gespiekt, zouden er nog eens veertig zittingen bij moeten.

Accountantskamer 21/279 Wtra AK

Tijdelijke doorhaling voor 3 maanden

ECLI:NL:TACAKN:2022:10

Portugal

De PE-verplichtingen gelden alleen voor accountants die zijn ingeschreven in het NBA-register. Dus als Cravo Fortes Antão uit Aveiro een Portugese accountant stuurt, hoeft deze zich niet om Nederlandse examens te bekreunen. De accountant valt dan wel onder het Nederlandse toezicht en tuchtrecht. Om de jaarrekening 2022 van Value8 goed te keuren, schakelde CFA echter een Nederlandse accountant in. Deze accountant werd vorig jaar voor drie maanden geschorst, omdat hij de jaarrekening van De Groene Belangenbehartiger goedkeurde. Terwijl het ging om een potentieel grote groep belanghebbenden, was hij onvoldoende professioneel-kritisch en had hij niet voldoende geschikte controle-informatie over de omzet en goodwill. De schorsing werd op 25 april 2022 definitief, zodat de schorsingstermijn op 25 juli 2022 is verstreken.

In mei 2023 benoemt Value8 CFA tot accountant. Op 22 juni plaatst de "trotse ceo van Value8" een "Woord van dank" op de website, nadat de jaarrekening 2022 is goedgekeurd. De ceo bedankt met name de accountant, die hij een uitstekend vakman vindt, "die minutieus de regels volgt en alles doet om een controle op het hoogst mogelijke kwaliteitsniveau uit te voeren". De tuchtrechtelijke sanctie doet daaraan niet af, meent de ceo. "We hebben expliciet aan de NBA-voorzitter en de Accountantskamer gevraagd of dat een belemmering zou moeten vormen. Beiden benadrukten dat er geen enkel beletsel is voor de betrokken accountant om zijn werkzaamheden te verrichten."

Deze vraag een jaar later stellen, lijkt onnodig. Bovendien, zo nadrukkelijk waren de vraag en de antwoorden niet. De NBA-voorzitter hoorde geen expliciete vraag en gaf in zijn algemeenheid aan dat een accountant weer gewoon zijn of haar werk kan doen als de schorsing voorbij is. Bij de Accountantskamer stelde Value8 een algemene vraag aan een medewerker van de administratie. Voorzitter Schreuder is *not amused* over de suggestie van goedkeuring en trok aan de bel. De ceo zegde toe de zinsnede van de website te verwijderen, maar wist zich volgens Schreuder later niets meer van die toezegging te herinneren.

De maatschappij verwacht nog steeds dat de accountant de klant in het gareel houdt. Frauderen, sjoemelen, spieken of daarover zwijgen is dus uit den boze. ←